

Današnja številka stane Din 1:50.

138. številka.

v Ljubljani, v sredo 18. junija 1924.

Leto LVII.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenemši nedelje in praznike.

Inserati: do 30 petit vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D;

Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znakma za odgovor.

Upravništvo "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knafelova ulica št. 5, priljeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knafelova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1:50, 8 in več

2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.

Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja:	V Jugoslaviji		V la spomenu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	• • • •	Din 240—	Din 360—
6	• • • •	• 120—	• 90—
3	• • • •	• 60—	• 30—
1	•	• 20—	

Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročina doplačati.

Novi naročniki naj pošljajo v prvič naročino vedno po nakazni.

Na samo pismena naročila brez poslatve denaria se ne moremo orzati.

Prvi znaki okrevanja.

V našem političnem življenju smo že ležili zadnji čas neko čudno stagnacijo in zastoj, ki ni mogel ostati brez kvarnih posledic za celotni državni mehanizem. Važni upravnici in socijalni problemi so zmanjčali ugodne rešitve, vse javno delovanje je absorbičala strankarska borba, ki se je zadnji dan poostrial tako, da je moral slediti preokret. Od tega preokreta je bila odvisna nadaljnja usoda Jugoslavije in njenega prebivalstva, ki stremi že vsa leta po ujednjению k redu, miru in splošnemu zboljšanju življenjskih razmer. Preokret je bil mogoč v dveh smereh. Mogle so zmagati stranke, ki praktično negirajo narodno in državno edinstvo in predstavljajo partizanske ambicije splošnim interesom, moga je zmagati separatistična struja, ki zida svoje politično podjetje na takozvanji volji zapečajenih ljudskih mas, moga pa je tudi prevladati razsodnost in državnička uvidevnost, ki jo predstavlja vlada nacionalnega bloka.

Borba je bila težka in vse do zadnega trenotka, do odločitve krone v prid idejni edinstva, ni bilo jasno, na katere strani je premič. Parlamentarna kriza je zahtevala mnogo napora, ki pa ni bil zmanj, ker je rešitev prinesla začetek okrevanja naših političnih razmer. Opozicija se sicer še tolari, da ji bo mogoče zazemati razmah jugoslovenskega nacionalizma, toda njen up je spial po vodi, čim se je vlada odločila za energično akcijo proti elementom, ki so zavedno ali podzadovno pravljali pogin enotne Jugoslavije.

Odkar so se pojavili v našem skupnem življenju simptomi hrvatskega, slovenskega in muslimanskega separativizma, podkrepljenega s propagando stavne borbe, in dobro preračunano akcijo proti obstoječemu družabnemu redu, je bilo povsem jasno, da mora naša politika zapustiti ozke brazde strankarstva in stopiti na široko polje obče narodnih in državnih interesov, da mora postati državna politika, ki bo imela pred očimi blagor vseh slojev prebivalstva. Favoriziranje enega stanu ali ene politične skupine roditi vedno nezadovoljnost ostalih državljanov, ki ne morejo imeti zaupanja v vlado, čije politika ni namenjena splošnemu blagru. Ta važna preorientacija v naši politiki je končno nastopila in danes lahko z veseljem ugotovimo, da je vlada nacionalnega bloka na pravi poti. Signal za skrajno potrebno razrešenje so dali krvavi dogodki v Trbovljah, Država, ki jih je ležeče na redu in miru, brez katerega je nemogoč vsak napredok, ne mo-

re trpeti, da bi se v njeni notranjosti zbirali in organizirali prevratni elementi z očividno protidržavnimi naklepi. Simešno in naravnost absurdno je sklicevanje opozicionalnih strank na ljudsko voljo, ki v tem slučaju absolutno ni merodajna, četudi bi bila v resnici to, za kar jo smatrajo gotovi politiki spekulanti. Gg. Korošec, Radić in Spaho so zmagali pri zadnjih volitvah samo zato, ker država s svojo avtoriteto ni potegnila fiksne meje med realnostjo in političnim šarlantanstvom in ker ni zabranila metod in sredstev, ki v politični borbi niso dopustna. Ljudstvo je v mesi vedenju enako. Drvi za tistim, ki več obeta. Dokler se gibljejo te obljube v mejah javnega reda in splošnih državnih interesov, mora tudi država računati z večino glasov, oddanih za to ali ono stranko. Čim pa se ljudski tribuni spozabijo tako daleč, da hujšajo ljudstvo proti državi in obstoječim zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo, ki je v bistvu le volja peščice prefiguriranih demagogov. Ljudstvo kot tako še ni nikoli in nikjer vladalo in v obstoječem zakonom, da kujejo svoj kapital iz ljudske nevednosti in da s pomočjo kraljih obljub o zboljšanju socijalnih razmer rovarijo proti državnim avtoritetom, prenega vsak ozir na ljudsko voljo,

Mussolinijeva vlada v kritičnem položaju.

Važne spremembe na vodilnih mestih. — Romantična arretacija glavnega urednika Mussolinijevega glasila. — Fašisti napadajo socijaliste.

Rim, 17. junija. (Izv.) Mussolinijeva vlada je vsled razburjenja javnega mnenja prišla v kritičen položaj. Fašistovska večina sama je bila moralno prisiljena, da je od svojega voditelja zahtevala važne spremembe na vodilnih mestih. Mussolini je bil primoran takoj izvesti delno rekonstrukcijo vlade.

Na predlog ministrskega predsednika je kralj že sноči imenoval za ministra notranjih zadev dosedanjega ministra za kolonije Federzoni. Začasno je vodil ministrstvo notranjih del Mussolinij sam. Vsled negove preobložnosti to ministerstvo ni moglo tako funkcionalirati, kakor je zahteval kritični položaj. Mussolini je začasno prevezel vodstvo ministrstva za kolonije.

Sноč ob 19. se je sestal ministrski svet, kateremu so prisostovali vsi ministri na državni podatnik Acerbo. Ministrski predsednik je zelo obširno poročal o politični situaciji, ter med drugim naglašal, da ima sodišče v svojih rokah osumljence, ki so bili materialni izvršitelji ugrabitev in umora poslanca Matteottija. Sodišče ima analogo strogo nadaljevanju preiskavo proti drugim direktnim in indirektnim krivcem. V nadaljnjem je ministrski predsednik nznani demisilo državnega podatnika Finzija, za katerega je izjavil, da izhaja njegov odstop iz razlogov, ki niso v prav nobeni zvezi z umorom poslanca Matteottija.

Koncem svojega govorja je ministrski predsednik omenil, da je bila vlada primorana izvršiti na vodilnih mestih policijske oblasti važne spremembe, ker aparat ni funkcioniral točno in strogo po zakonu. Odstavljen je rimske kvestor Bertini. Ministrski svet je dalje tudi sklenil odstaviti ravnatelja varnostne straže generala De Bonu ter ga nadomestil z dosedanjim žaškim prefektom Crispom Moncada. General De Bonu še nadalje ostane poveljnik fašistovske milice. Za novega prefekta v Trstu pa je imenovan Amadeo Moroni. Seja ministrskega sveta je končala ob 21.15.

Rim, 17. junija. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolinij je včeraj dopoldne sprejel v notranjem ministerstvu naprej državnega podatnika Acerbo, za tem nekatero minstre in pa zastopnike zbornične večine. Sноč po končani seji ministrskega sveta je razgovarjal Mussolinij nad podlugo uro z drugim podatnikom Finzijem. Nekateri listi splošno konstatajajo, da ni bilo pametno, da se je Mussolini pridržal v svojih rokah kar tri najvažnejše ministrske portefle in to ministrsko predsedstvo, zunanje in notranje ministerstvo. Vsled tega je bil zelo preobložen in ni mogel posvečati svojih sposobnosti v tak meri poslom notranjega ministerstva, vsečesar ni mogel precizno funkcionalirati notranji politični aparatu.

Zbornična fašistovska večina je dalje sklenila, da izreče svojo globoko sožale sovgi umorjenemu poslancu Matteottiju in sta to sožale izrekla dva fašistovska poslanca sedaj težko bolni soprogci.

Snoč so se sestali zastopniki opozicije, ki so sprejeli rezolucijo, v kateri ostro obsojajo zloden nad poslancem Matteottijem.

Genova, 17. junija. (Izv.) Sноč proti 17. je varnostna oblast zaprosila pristaniški urad, da naj da nemudoma na razpolago več motornih čolnov, ker je potrebno, da se zasede neki motorni čoln, na katerem očvidno namerava nekdo pobegniti proti francoski obali. Pristaniški urad je dal na to karabinjerjem tri hitre čolne. V nje so vstopili s puškami oboroženi karabinjerji in na en čoln so postavili celo streljico. Vsi trije čolni so z načelno hitrostjo odpeljali v smeri proti jugozapadu. Po daljšem zasedovanju se jim je posrečilo ujeti čoln, ki je še vedno skušal uteti zasedovalcem. Čoln so opozorili, da bodo takoj streljali, ako se ne uda. Ko je viden čoln svoj brezupen položaj, se je ustavil in udal. Na čolnu so dobili glavnega urednika Mussolinijevga lista »Corriere Italiana«, komendantu Filippelli. Ta je pobegnil v sobotu iz Rima. Do Piacenze se je vozil v avtomobilu, do tu so mu sledili, pozneje pa je izginil. Filippelli se je včeraj popoldne pojavit v Genovi, kjer so ga spoznali.

Pri arretaciji na čolnu se je Filippelli vedel zelo rententno ter je zahteval, naj ga predstavijo genovskemu prefektu. Odedi pa so ga na naravnost v zapor. Pod močno eskorto so ga še ponoc odpeljali v Rim. Obenem s Filippellim je bil arretiran tudi njegov spremjevalec, član uredništva Gassassi. Zaplenjena je bila tudi Filippellijeva prtljaga, v kateri se je nahajala precejšnja množina bankovcev po sto lir.

Milan, 17. junija. (Izv.) V kraju Baddio, Valsassina so včeraj karabinjerji izsledili sokriva pri ugrabitvi in umoru poslanca Matteottija — Albina Volpija, ki ga je skrival njegov priatelj — znan sportnik Dones. Volpi je skušal pobegniti ob ugodem trenutku v Švico. Iz Milana je počagnil v avtomobilu pokrainske faš. zvezze.

Rim, 17. junija. (Izv.) Sноč je bil arretiran avokat Filip Naldi, ki je skupno s Filippellijem snoval načrt za umor posl. Matteottija. Arretiran je bil tudi Filippellijev glavni šef Crolloni, ki je skupno z Dumnjem najel v znani garaži avtomobil za nasilno odpeljavo poslanca Matteottija.

Rim, 17. junija. (Izv.) Razburjenje med množico narašča vedno bolj in bolj. Delavstvo se pripravlja na generalno stavko v znak protesta proti brutalnemu umoru delavskoga voditelja posl. Matteottija. Fašistom postaja ta afera tudi zelo nepristojna, ker se za njo zamisla vse svetovno časopis. Angleški ministrski predsednik Macdonald je naprosil angleškega poslanika v Rimu, da mu dnevno točno in tajno poroča o rezultatih nadaljnje preiskave radi umora posl. Matteottija, s katerim so za združile prijateljske vezi. Tudi francoski Nak-

zelo ogroženo piše proti fašistovskim metodam.

Včeraj popoldne so začeli stavkati zidarji, del kovinjarjev in mizarjev. Na stavko se pripravljajo tudi črkostavci.

Rim, 16. junija. Mussolini je sprejel ženo ugrabljenega poslanca Matteottija. Jokač je rekla: »Egelsenca, pršla sem, da zahtevam truplo svojega moža, da ga oblecim v pokopljem.« Mussolini: »Gospa, rad bi Vam vrnil Vašega moža živega. Vrže se preiskava, da pojasnijo zločin. Nekej arretaciji je izvršen. Vlada storji svojo dolžnost.« Žena Matteottija: »Povejte mi, vsaj, ali je moj mož mrtev.« Mussolini: »Mi ne vemo nič. Morda je še nekoliko upanja. Ne morem ničesar obljubiti, ali jutri se preiskava še razširi. Ko jo je hotel posl. Sardi spremljati do avtomobila, ga je zavrnila z besedami: »Gotovo je, da vdova Matteottija ne bo ubita, tudi če gre sama do voza.«

MATTEOTTIJEVA OSÉBNOST.

V. Bonfigli in C. Pompei slikata v svoji knjigi »I 53 di Montecitorio« poslanca Matteottija nastopno: »Ko je bil leta 1919, izvoljen, je bil še malo znan. Govoril je na socialističnem Kongresu v Bolonji, ali takrat le kot drugovrstna osebnost. Ko je bila pa otvorena zbornica, je bilo njegovo ime hitro znano, ker se je razširila vest, da je Matteotti multimilijonar. Tofani se je spustil žnjim v ostro prekanje, oba bojevnika sta se ljuto napadala; milijoni pa so ostali v njuni blagajnah. Med obema nasprotnikoma vlada velika razlika. Tofani se trudi, da si pridobi k temu, kar si je doslej prigomadil, še več. Matteotti pa živi ves politiki v prid delavskega razreda. Matteotti, rojen v Fratti Polesine, je iz dobro situirane meščanske družine, ki mu je potreba dobro vzgojo in izobrazbo. Njegov živahen in z raznimi kulturnimi nasičen duh se je razgrel za socialistizem in posvetil se je propagandi v svoji domovinski provinci ter je organiziral mase. Izvoljen v zbornico je bil najdelavnejši poslanec svoje frakcije. Interpelacije, zakonski predlogi, diskusije vseh vrst so mu dale dovolj prilike za debatiranje. On je v frakciji edini, ki obvladuje vse polja. On ne govori površno, je izredno delaven in zna asimilirati najrazličnejše argumente. V svojem jedru je Matteotti čustveni človek. Tudi on je bil žrtve fašistovskih napadov, ki pa so bili bolj neumni kakor janj v resnici nevarni. Tako sta pisala Bonfigli in Pompei leta 1921., ali danes lahko pišeta, da so bili fašistovski napadi za Matteottija v resnici nevarni in da je duhoviti in neustrašeni Matteotti postal žrtev fašistovskih napadov v trenutku, ko se je pripravljal, da razkrije fašistovsko notranjost in pokaže fašistovske voditelje italijanskemu ljudstvu v pravi luči. Te luči so se fašisti zbalili in nesrečnega Matteottija ubili.

»Corriere della Sera« energično komentira umor in se obrača proti svarilom na naslov opozicije, da se ne smejto taki dogodki zlorabiti v strankarsko-politične svrhe, omenjajoč dogodek v Turinu, Brianzi, napade na Amendola in Misurija, ki kažejo, da so izvestni ljudje imeli vrok računati z nezaknjivostjo držnih činov. Zahteva strogo justico in sicer ne samo za prave storilce, marveč tudi za povzročitelje in vse, ki so indirektno odgovorni.

Na te mislim, Mirim čokolada!

3327

Politična situacija.

Ministrski predsednik pride na Bled. — Volilni mandat.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Radi pravoslav. praznikov Duhova min. predsednik Nikola Pašić ni prihajal oba dneva niti v ministrsko predsedstvo, marveč je na svojem stanovanju sprejemal nekatere parlamentarce minstre in politike. Dalj časa je včeraj razgovarjal s skupščinskim predsednikom Ljubo Jovanovićem.

Ministrski predsednik Nikola Pašić odpotuje nocoj ali jutri zjutraj z brzovlakom na Bled. Kralju bo poročal o politični situaciji. Včeraj je bila razširjena vest, da je pot ministrskega predsednika na Bled v prvi vrsti v zvezzi s tem, da dobi Nikola Pašić mandat za izvedbo novih volitev.

Napovedana rekonstrukcija vlade se je začasno odgodila na poznejši čas. Pašić bo pozval nove moči v svoj kabinet v slučaju, da prejme volilni mandat. V kratkem odstopi minstre za šume in rude dr. Kojić, njegov resor in pa resor ministrstva za vere prevzema začasno dva namestnika.

Zunanji minister dr. Ninčić se jutri v sredo poveri z Bledu v Beograd. Na Bledu je poročal kralju o zunanjopolitičnih dogodkih.

— Vesti o umoru Stjepana Radića.

Konferenca italijanskih in jugoslovenskih trgovcev.

Padova, 17. junija. (Izv.) V soboto je bil otvorjen sestanek zastopnikov trgovskih zbornic vseh treh Benečij in pa trgovskih zbornic Jugoslavije. Namen sestanku je bil proučiti gospodarski položaj v obeh državah, posebno proučiti trgovske, prometne, bančne in carinske odnose. Sestanku je tudi prisostvoval italijanski poslanik v Beogradu Bodero. Sprejeta je bila po končanem sestanku resolucija, v kateri se izraža želja, naj bi ob interesirani vladu sklenile čim popolnejšo trgovske pogodbo, na podlagi katere bi se mogli finančni krogi oba držav udejstvovati na najslirši podlagi.

— Pariz, 17. junija. (Izv.) V sočasniki so javili, da je včeraj francoski poslanec v Londonu imel konferenco z ministrskim predsednikom Macdonaldom. Poslanec je takoj po konferenci odgovoril v Pariz, da poroča ministrskemu predsedniku Herriotu o uspehih svojega razgovora.

— Pariz, 17. junija. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da pride Herriot za tri dni v London. Ostane v Londonu ob sobote do torka zjutra. Herriot bo razgovarjal z Macdonaldom o mednarodnih problemih, o vprašanju garancij, o dolgovih, o odnosih zaveznikov napram Ameriki, o razorezenju in ustanovitvi narodne milice v vseh evropskih državah.

— Pariz, 17. junija. (Izv.) Potrdjelo se je, da Herriot prispe v soboto v London. V nedeljo in v ponedeljek se sestane z angleškim ministrskim predsednikom. V Bruselu potuje Herriot ali še pred odhodom v London, ali pa takoj po sestanku v Londonu. Predsednik reparacijske komisije Barthou je izjavil, da ne bo nikake spremembe v predsedstvu reparacijske komisije, češ da je ta komisija sredisce, čigar predsednik ima funkcije sodnika, na katerega ne vpliva trenutni položaj.

Sestanek Herriot - Macdonald.

— Pariz, 17. junija (Izv.) Snočni večerniki so javili, da je včeraj francoski poslanec v Londonu imel konferenco z ministrskim predsednikom Macdonaldom. Poslanec je takoj po konferenci odgovoril v Pariz, da poroča ministrskemu predsedniku Herriotu o uspehih svojega razgovora.

— Pariz, 17. junija. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da pride Herriot za tri dni v London. Ostane v Londonu ob sobote do torka zjutra. Herriot bo razgovarjal z Macdonaldom o mednarodnih problemih, o vprašanju garancij, o dolgovih, o odnosih zaveznikov napram Ameriki, o razorezenju in ustanovitvi narodne milice v vseh evropskih državah.

— Pariz, 17. junija. (Izv.) Potrdjelo se je, da Herriot prispe v soboto v London. V nedeljo in v ponedeljek se sestane z angleškim ministrskim predsednikom. V Bruselu potuje Herriot ali še pred odhodom v London, ali pa takoj po sestanku v Londonu. Predsednik reparacijske komisije Barthou je izjavil, da ne bo nikake spremembe v predsedstvu reparacijske komisije, češ da je ta komisija sredisce, čigar predsednik ima funkcije sodnika, na katerega ne vpliva trenutni položaj.

Politične vesti.

— »Zmag« SLS pri občinskih volitvah. Pod temi in sljubnimi naslovni prispevki današnji »Slovenec« daljša uvodničarska izvajanja, da uspava svojo publiko še pred čitanjem občinskih rezultatov v zmagoslavje ter ji sugestivno prikrije dečanski položaj, ki je v resnici za klerikalno stranko porazen, SLS je sedaj nazadovala za nad 100%, dokler so napredne stranke napredovale do 120%. To stoji! Tega dejstva seveda ne more »Slovenec« priznati, pač pa se izgovarja s slabo udeležbo! »Slovenec« očita, da ne razumemo nazadovanja klerikalne stranke zato, ker ne upoštevamo »male udeležbe pri občinskih volitvah. Naš ljudstvo namreč čuti, da je tudi delo v občinah nemogoče v polni meri, dokler ni zaslombe v avtonomnem slovenskem zastopu. Ni redenek pojavi, da se župani branijo znova županske bremena, ker so v centralistični državi samo hlapci režima. To vpliva poleg neprimerne časne na udeležbo pri volitvah.« Prosimo, to stoji doslovno v današnjem »Slovencu«. Tu nahajamo opravilo poraza klerikalne stranke, ki se vtemeljuje po lastnih besedah z »neprimernim časom«, nadalje s »slabo udeležbo« in končno s »popanjanjem županov«. Ta zadnji razlog je edinstven v slovenski politični zgodovini. Klerikalci so nazadovali in propadli, ker niso mogli postaviti županskih kandidatov, ti zopet so se branili prevzeti težke županske posle, ker nimajo zaslombe v Ljubljani in v Beogradu! Če ne morejo postaviti kandidatov, ne zmagajo. Resnico bomo pač morali odsljev upoštevati vedno, kadar bodo klerikalci nazadovali ali propadali. Tako je torej s temi občinskimi volitvami! Nas zanimalo, čitatelji klerikalnega »Slovenca«, ali so res tako naivni, da si pustijo servirati v eni in isti številki pod naslovom »zmag« SLS pri občinskih volitvah« poraz opravičljive razloge »odsotnosti volivev«, »pomanjkanja županskih kandidatov« ter »neprimerne časne«!

— Ljudje niso več tisti, kot so bili. Tako piše današnji »Slovenec«, ko poroča o sobotni seji ljubljanskega občinskega sveta, pri kateri so se klerikalci s komunističnimi zavezniki tako nesmrtno blamirali. Par dni so bobnali pristaše na pohod v mesto, od jutra do večera so klerikalni in komunistični agitatorji obletavali predmestja ter bližnje vasi, da pokažejo napredni Ljubljani svojo »ljudske zaslombe ter vredno državno državno« politično linijo kot naši SLS. Ti državniki gradijo državo, se gospodarsko in socijalno ravnavajo po zmernih načilih ter na sploh zagovarjajo ideje državnega reda, dela in splošne družabne ter nacionalne solidarnosti. »Slovenec« naša konstatacija tega nasprotja med SLS in klerikalnimi strankami v drugih državah ni po volji. Citira nam razna imena in programe, katera dobro poznamo, ki pa mislimo, da pri SLS res ne igraje nobene vloge. Dokaz: Ali misli »Slovenec« resno, da gre v naši politiki za »socijalnoreformatorske ideje krščanske filozofije« in da bi se bile te ideje uresničile v zvezi s Stepanom Radićem in ostalimi opozicionalnimi politiki in strankami? Debata o idejah spada v revije, debata o aktualni politiki, ki je morebiti manj idealna, zato pa več stvarna in konkretna, pa nam je vedno dobrodošla. Tu pišemo v dobrini namerni ter posvetni, da ne mešamo počedinjih korakov SLS in njene popolnoma izgrešene taktike z idejam krščanske ali protikrščanske filozofije. Praktična politika nima s filozofijo ničesar opraviti. Tu odločuje samo zmisel za ustvarjanja, poštena misel in srčna dobra! Ne bomo sodelovali v nacionallnem državi in sprito vseslošnih ljudskih potreb torej ne more biti izraz dobre volje. Ce sodelujemo klerikalne stranke na temelju sedanjega gospodarskega, državnega, vojaškega in nacionalnega reda po drugih državah z državo, zakaj

Jemlje celo brez varnostnih priprav v restoranu in vrtovu seboj. Po ulicah se klati dan za dnevom cela vrsta nezavarovanih psov, ki tolko, da policijseni ne ličijo škorjev. A javni stražarji se tolko smenijo sanje, kot za lanski sneg, in policija kaznuje ovadene lastnike menda s pridržano pojavno, mesto s zaporom, kot to zaslužijo. Vprašamo se tudi, kako pridemo lastniku psov, ki pažimo hanje, do tega, da so prav naši psi izpostavljeni pokolu in eventualni infekciji s strani nezavarovanih psov. In recimo, da mi tak pes okuši otroka, ali ugrizne rodbinskega očeta, in mu povrati pregejodno strašno smrt — all bo tak brezvesten in žankerni gospodar morja nadomestiti otroka, ali vrnil očeta rodbini, in janjo skrbel. Zadnji čas je že, da bori oblast svojo dolžnost in poslje konjča dan za dnevom po cestah, da polovi in povezne nezavarovane pse, lastnike naj pa kaznuje, kot zaslužijo ti antisocijalni elementi.

Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 8. do 14. junija izkazuje tole statistiko: Umrl je 27 oseb, 15 moškega in 12 ženskega spola (tujcev 14). Smrtni vzroki: življenska slabost 1, jetika 6, skraticna 1, zastupljene 2, možganska kap 2, srčna hiba 1, bolezni žilja 3, rak 1, drugi naravnii smrtni vzroki 10. Med tem časom se je rojilo 20 otrok, 9 moškega in 11 ženskega spola. Naznajmo našebolejši bolezni: davča 2, dušljivi kašči 2.

— Razne nezgodne. Jakob Langus, 22letni posestnik sin iz Leš pri Radovljici, je 11. t. m. vozil hodo. Na nekem ovinku pa se je voz prevrnil nani. Langus je dobil težke telesne poškodbe. — Pri nakladanju hlodov se je posrečil Fran Maček, 60letni posestnik iz Broda pri Logatu. Stalo mu je desno nogo. — Janeza Potočnika, 20letnega delavca iz Gor. Save, je v Kranju udaril neki neznanec po desnem, očesni tako močno, da ga je težko poškodoval. Vsi poškodovanci so bili prepeljani v ljubljansko bolnično.

— Kobilice v Bosni. Selo Čitlak v Bosni so poplavili celii roki kobilice, ki so uničili vse setve ter priedelke. Škoda je ogromna.

— Bogata dedčina. Čevljar Konrad Müller iz Vinkovcev na Hrvatskem je dobil te dni obvestilo od Izseljeniškega konzulata v Zagrebu, da ima podedovati 16 milijonov dolarjev. Ako se izkaže, da je on faktično postavni dedič, potem bo Müller brezvonomo najbogatejši mož Jugoslavije. Na račun »bodočih milijonov, si je čevljarskič kupil nov trak...

— Dva poskušena samomora v Zagrebu. Radi nesrečne ljubavi je skočila v Matiškiški jezeru pri Zagrebu 22 letna sočarpa Uršula P. Pravčasno so jo še potegnili iz vode. — Delavec Valentin Premer, ki je živel v konkubinatu z vdovo Terčer. Ker je Tereševa prekinila vse vezi z njim se je s samokresom petkrat ustrelil. Dve krogli sta ga zadeli v prsa. Težko razjengena so prepeljali v Zakladno bolnično.

— Plodonosen vлом. V noči 16. tm. je bil izvršen na Ahacijevi cesti v stanovanju natakarice Fanike Slok vлом in je storilec odnesel 6150 Din gotovine. O vložilcu ni sledu.

— Policijske prijave: tatvine 4, kaženje nočnega miru 4, cestno-policijski red 6, pasji kontumac 6, telesna poškodba 1, poškodba tuje lastnine 1, poskušen samomor 1.

— Številni vloni in tatvine. V Vrh doju okraj Studenci so vlonili neznani stariči pri posestniku Karlu Dukašku. Odnesli so harmoniko, dve oblike, nekaj zlatnine in več drugih predmetov v skupni vrednosti 6400 Din. — V Laškem so tatovi odnesli klučnariču Adolfu Majlinu vratilni stroj, vreden 500 Din. — Posestniku Franu Žibernu iz Stražišča pri Kranju so bili ukrajeni razni predmeti v skupni vrednosti 2000 Din in 500 Din gotovine. Na Racarskem vrhu obč. Sv. Urban so vdrli lopovi v nezaseljeno vilo zasebnika Viljanja Elesbacherja. Vlomilcem je padel v roke precej bogat plen v vrednosti 7480 Din. — Kojo znakme Steyer je bilo na kolodvoru v Ljutomeru ukrazeno Francu Slaviju. Ko je vredno 2000 Din. — V okolici Vojnika pri Celju so se pojavili nevarni tatovi. Tako je bila Franu Prevolniku ukrazena 500 Din vredna ura in posestniku Vidensku iz Randal je bilo ukrajenih več predmetov vrednih okoli 1000 Din. — Na Dobravi so tatovi obiskali posestnika Stefana Ložaka. Odnesli so nekaj oblike, vredne 1200 Din. — V Podkraju je bilo vlonjeno pri posestniku Franu Voktu, katemuju se je obdeno par zlatih predmetov, vrednih 1578 Din. — Na Jesenicah so neznani storilci vlonjili v Sopo Kransko in družbo Odmontirali so električni motor, last družbe in vreden 2500 Din.

IZ CELJA.

— Občinske volitve v občini Celje-okolica. V ponedeljek so se vršile občinske volitve za občino Celje-okolica. Udeležba na obeh voliščih je bila precej živahnja. Značilo je, da je na dan volitev počivalo delo v tovarni Westen in je dala ta tovarna na razpolago tudi vozila za nemško listro. Tovarna Westen nikdar ne upošteva nobenih jugoslovenskih državnih praznikov in se tam ob državnih praznikih vedno dela, smatrala pa je za potrebno, dati na dan volitev celii dan proti svojemu delavstvu, da se je lahko udeležilo volitev in volilo nemškarsko listro. Si bomo to v budote zapomnili in site lojalne naše sramnike državljane se ogledali nastanče.

— Izid volitev v občini Celje-okolica. Prva lista klerikalna je dobila 239 glasov iz 12 odbornikov, druga lista Korenovi socijalisti 166 glasov 6 odbornikov, tretja lista Bernotovi socialisti 75 glasov 2 odbornika, četrta lista gospodarska lista 251 glasov 9 odbornikov, peta nemška lista 111 glasov 4 odbornike. Od gospodarske liste so izvoljeni: Kukovec Vinko, Fazan Ant., Omladič Jakob, Božič Josip, Gološnik Ignac, Bačeks...

Baltazar, Pušnik Fran, Čuvan Hinko, Šribar Jakob.

— Protituberkozni dispanzer v Celju, ki je nameščen v samostojnem oddelku invalidskega doma v Gregorčičevi ulici začne poslovati v petek, dne 20. junija tl. Poslovne ure so odsljek vsak torek in petek od 8.-9. dopoldne. Dispanzer vodi primari celjske javne bolnice g. dr. Ivan Rajšp. — Tako je otvoren v Celju zoper nov državni dobrodelni zavod, ki je imenjen trpečim revnim slojem.

— Parastos za padlimi trboveljskimi nacionalistimi je pripredila celjska pravoslavna občina v nedeljo dop. v veliki dvorani Nar. dom. Opravil je parastos pravoslavni svečenik dr. Ljudevit Perić. Sodelovalo je pri parastosu Celjsko pevsko društvo. Udeležilo se je parastoša mnogo našnjencev.

IZ MARIBORA.

— Razvite Sokolskega praporja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Eden najbolj delavnih in zavednih „Sokolov“ v Mariborski okolici in to je gotovo po zaslugu g. dr. Goriška je Sokol v St. Lenartu v Slov. goricah. V nedeljo dne 15. je praznoval slovensko razvitev svojega praporja. Kumica praporja, ki je edina te vrste med Sokolovom, je bila ga soproga dr. Goriška. Prapor je iz domačega platna, vezen v narodno ornamentalno, torej v praporil s plošč nekaj posebnega. To nemavdno in izborno vspelo delo je delo priznane veščinke v vezenju, gospje notarjeve Ašičeve iz Maribora. Kljub negotovemu vremenu in Smetanovi proslavi v Mariboru, je bil poset od raznih strani že zadanes razveseljiv. Med drugimi je prisostvoval Sokol iz Ptuja, Jarenine, Ruš, v posebnem častnem številu pa mariborski Sokol z jednanim oddelkom, na čelu mu g. Novak. Mariborski sokolski naraščaj je odšel več že zjutraj v Sv. Lenart. Naraščaj je imel to nedelje svoj izletni dan, ter ga je spojil s tem izrednim slavljem. Slavnost se je vrnila na vrtove stavbe gostilnjarja g. Recarja ob cesti proti Trojci. Slavnosti je prisostvovalo tudi domače ljudstvo. Bilo bi ga še več, toda deloma je bilo zadržano pri košnji, večinoma pa je bilo ljudstvo preplašeno vsled propagande nasprotnikov Sokola, češ da pride s Sokolom tudi 40 Orjunašev, ki da bodo vse nasprotnike Sokola, češ da pride s Sokolom tudi 40 Orjunašev, ki da bodo vse nasprotnike Sokola pobili. Vreme je le deloma nagajalo, sicer se je slavnost izvršila po vsporedi in brez kakih incidentov.

— Strela udarila. V soboto opoldne se je od Pohorja proti Dravskemu polju privedla kratka, pa huda nevlivita. Udarilo je v Bohovi v neko gospodarsko poslopje, zdrženo s stanovanjem. Poslopje je večinoma pogorelo. Na hice mesta je razen okoliških požarnih bramb prihitela tudi mariborska požarna bramba. Prizadeti posestnik je Peter Kselman. Bohova Št. 10. Požarne brambe so rešile živino in poliedelske stroje.

— Nezgode. Slikarski mojster Simon Renat je padel z voza tako nesrečno, da si je odtrgal del ušesa ter tudi sicer poškodoval po glavi. — Služkinja Ema Turnšek na Koroški cesti je padla s črešnje ter dobla težke notranje poškodbe. Oba je rešilen odpeljal v bolnično.

— Roparski umor v Grajskem logu. V neposredni bližini Maribora se je zgodilo tekom zadnjih let že več skrivnostnih umorov, katerih menda do danes še nobeden ni pojasnil. Ti slučaji so se izvršili blizu ob cesti Krčevina-Lajteršberg proti Pesniči. Že takrat smo opozorili varnostno oblast, da je napačno, ako se v takih slučajih od strani orožništva ne stopi takoj v vezico z mestno policijo, ki ima na razpolago marsikaj, cesar orožništvo nima, glavno pa je, da so hudo delci gotovo boli znani policiji, kakor orožništvo. To pot pa gre še za posebno zagosteni slučaj. Že v soboto zvečer so krožile po mestu strašne vesti o umoru dekleta, katerega so našli pri Treh ribnikih. Na splošno začudenje mariborska policija ni vedela nič drugega, kakor so vedele povedati vesti. Predvsem treba korigirati prve vesti v toliku, da umorjenki niso našli pri treh ribnikih, temveč precejdalec od maja zgoraj v gozdu, ob poti, ki vodi proti svetješčini gostilni Wolfszettel, ki se nahaja v gozdu na poti k Sv. Urbanu. Umor je bil izvršen blizu Kokošinek viničarie na meji občine Krčevina in Lajteršberg. Da gre tu za umor, je danes brez dvoma. Ako gre tudi za roparski umor ali posilstveni umor, še ni ugotovljeno. Glede slednjega obdukcija se ni mogla ničesar ugotoviti. Vesti o prezzemanem trebuju so neresnične. Pač pa le imela ženska, starokrog 35 let, prerezan vrat in je umrla na izkrivljenju! Nož je ležal poleg nje. Po obrazu je imela več poškodb očvidno od praskanja z rokami, oziroma z nohti. Tudi leva roka je bila krvava. Sicer se opis stania ujemata s prvim poročilom. Obdukcija se je izvršila v nedeljo popoldne. Izvršil jo je g. dr. Jurečko. Ta slučaj je tudi pokazal, kako slab je v Mariboru preskrbljeno za točno sodno preiskavo. Umorjenko so našli že v soboto popoldne, izvršil je dne 20. junija od 8. ure zjutraj pa do 7. ure zvečer. Pršna kopel vsak popoldne od 5. do 7. zvečer.

Invalidski kongres v Ljubljani.

Včeraj v ponedeljek se je nadaljeval kongres invalidov. Kot prvi se je oglasil advokat Kunovčić iz Beograda, ki je napadal vladu, naglašajoč, da invalidski zakon dosedaj še ni bil izdelan in predložen način skupščini. Novosadski invalid Nemanjić, ki je nastopal zlasti proti nepravilni redukciji invalidov in povdral, da je invalidska podpora veliko preniza ter je nadaljeval kongres invalidov v povdral, da se ravnatelju Hubudu še ni posrečilo, pridobiti ga že letos za ljubljansko opero. Na D. ima več prilike, da se Šoporni in tudi pripravljeni v tudi pridobi sloves prvozravnega umetnika. Sele potem more poskusiti srečo v domovini. Nemo propheti in patria velja pri umetnikih bolj nego pri kateremkolik drugem poklicu. Sele tujina jim more odpreti vrata do pravilne in pravične ocene v domovini!

Dr. Adrian ima v novih razmerah pri Volksoperi ugodnejše stališče; more dobiti tudi dovolj časa, da gre gostovati v druga mesta. In tako ga boste mogli slišati od časa do časa tudi v Ljubljani, ako boste želeli. — Gostoval je tudi že v Gradcu; v „Tagesposti“ in „Tagblattu“ ste mogli čitali zelo laške ocene. Prvi list je pisal n. pr. 17. maja med drugim:

„Ta večer nam je nudil glasbeni dober (Erregnis). Gosp. Maks Adrian s Volksoperje je pel Manrica. Že pri prvih glasovih je zbulil pozornost čist, zvenčen tenor, ki pred vsem prezentativno obvlada včasih. Culi smo včerajognome (Feuerwerk) blesteli glasov, ki so v višini vstajali kaktor raket. Strelja je razvnela včasih načudjenja. Gospod Adrian pojde visoki s kolosalno silo (Wucht) v višavnih, kjer večini Truhadurjev poide včasih življenja, kaže ta umetnik vstrajnost in silo. Ki so lastne le onim, ki so „Im Kampfe gegen schwere Tonmassen gestählt“. Or gane eigen. Včasih se zdi, da umetnik v tem oziru malce prevede dobręga nudi. Pri njegovem Manriku pa ni prevlada toliko lirska lepoty, kolikor organ v včasih lega polnih blagovlja in mehko... Ako nemški kritiki (in celo v Gradcu) tako laškovo ocenjuje našega umetnika, kaj naj rečemo mi na to? Zadovoljni smemo biti, da dajemo tudi na glasbenem polju tako vrednih predstavitev v zastopnikov.“

Nato je govoril kot zastopnik slovenskih invalidov Meznarič. Naglašal je uvedoma, da je osrednji odbor svojo načelo slabu vršil in je zastopal preveč konzervativno stališče. Povdral je zlasti dejstvo, da bo treba na vsak način doseči izpopolnitve v finančnem zakonu predvidenih postavk v korist invalidov. Glede volitev je preveč podprt podporo. Kljub temu, da Šteje ljubljanska podružnica 752 članov, nima niti enega delegata dokim odpade v drugih krajih mestoma že na 10 članov po en delegat. — Pavlović je nato kot zastopnik kruševackega okrožja hvalil zlasti plenitost Dimitrije Miljevića, ki je dal invalidom veliko ustanovo. Za njim je govoril hotelier v bližini častnik Nedžić. Dopolansko zborovanje je bilo nato zaključeno, nakar so udeležniki Kongresa fotografirali. Na popoldanskem zborovanju je predsednik Spasoje Dimitrijević reagiral na izvajanje dopoldanskih govorov in je branil osrednji odbor, naglašajoč, da je v polni meri storil svojo dolžnost. Glede redukcije bo vsekakor treba izvršiti revizijo. Nato so govorili Stajšl, Seunovič, Mrvaljević in Koseanovič, ki so poročali o organizatorskem delu v udruženju.

Nato se je vršilo glasovanje o poenih, ki jih je odredil odbor v preveč konzervativno stališče. Povdral je zlasti dejstvo, da je včasih načudjenja. Gospod Adrian pojde visoki s kolosalno silo (Wucht) v višavnih, kjer večini Truhadurjev poide včasih življenja, kaže ta umetnik vstrajnost in silo. Ki so lastne le onim, ki so „Im Kampfe gegen schwere Tonmassen gestählt“. Or gane eigen. Včasih se zdi, da umetnik v tem oziru malce prevede dobręga nudi. Pri njegovem Manriku pa ni prevlada toliko lirska lepoty, kolikor organ v včasih lega polnih blagovlja in mehko... Ako nemški kritiki (in celo v Gradcu) tako laškovo ocenjuje našega umetnika, kaj naj rečemo mi na to? Zadovoljni smemo biti, da dajemo tudi na glasbenem polju tako vrednih predstavitev v zastopnikov.“

Na Dunaju Zec in Adrian v Draždanh Battler, v Berlinu je angažovan na državno opero Rijave, tam je že Hitler-Hilf. Dunaj si je prizadeval, da bi zoper vzel Ljubljani Betteta — ali ni to častno za Jugoslavijo?!

•

V Metropol-Teatru ob Wurstelpratu gostuje zdaj češka opera iz Olomouca. Predstavlja Smetanove opere: Dalibor, Prodana nevesta, Tajnost, Poljub Libušo, Dve vodvi — in Dvojakovo Rusalko. Kapelniki je večino sloveči glasbeni Nedbal.

Češka manjšina, na čelu njej poslanik dr. Krofta, skrbi za častno udeležbo; glede načila je vsak dan polo. Seveda tudi Nemci kažejo zrednega zanimalja za češko umetnost.

Pisateljica E. Bienerfeldova je pričela v „N. W. Journalu“ očitno in jako laškovo kritiko o teh predstavah. Ocenila je vse opere po vrsti in prav: „Svetovna literatura izkazuje malo oper, katerih izvirnost in ljubka krasota bi se mogla primerni veselim operam Smetanovim. Poleg Mozartovega Figara, Verdijevga

Gledališko pismo z Dunaja.

Bivši ravnatelj Volksoperje menda ni bil naklonjen našemu dr. Adrijanu (dr. Maks Moric, naj štajerski rojak); šele pod novim vodstvom nastopa dr. Adrian v večjih in glavnih vlogah — in žanje popoln uspeh. Takega tenora ne zmore vsaka opera! Ni včasih, da čaka našega Adriana sijajna bodočnost. Zato je le obdrobiti, da se ravnatelju Hubudu še ni posrečilo, pridobiti ga že letos za ljubljansko opero. Na D. ima več prilike, da se Šoporni in tudi pripravljeni v povdrali sloves prvozravnega umetnika. Sele potem more poskusiti srečo v domovini. Nemo propheti in patria velja pri umetnikih bolj nego pri kateremkolik drugem poklicu. Sele tujina jim more odpreti vrata do pravilne in pravične ocene v domovini!

Dr. Adrian ima v novih razmerah pri Volksoperi ugodnejše stališče; more dobiti tudi dovolj časa, da gre gostovati v druga mesta. In tako ga boste mogli slišati od časa do časa tudi v Ljubljani, ako boste želeli. — Gostoval je tudi že v Gradcu; v „Tagesposti“

Gospodarstvo.

Zanimive številke.

Italijansko ministrstvo za narodno gospodarstvo je te dni izdelalo statistiko trgovinskega prometa z inozemstvom za prvo četrtletje letošnjega leta. Statistika prihaja sicer nekoliko pozno v primeri z drugimi državami, ali izdelana je v resnici natančno.

Bilo bi preobširno, če bi se hoteli baviti z vsemi podatki te statistike, in povzemamo zato iz nje le številke, ki v največji meri morejo zaninati naše gospodarske kroge.

Italijanski uvoz je znašal v prvem četrtletju 4 milijarde in 255 milijonov lir ter se je napram istemu razdrobju lanskoga leta, ko je znašal 4 milijarde 116 milijonov, zvišal za 138 milijonov lir. Kakor gotovo italijanskemu narodnemu gospodarstvu ni dobrodošel ta povišek, pa je tem zadovoljneji porast izvoza, ki izkazuje v letošnjem prvem četrtletju 3 milijarde 160 milijonov napram lanskim 2 milijardam 426 milijonom in je tako porastel za 724 milijonov. Pasivnost trgovinske bilance, ki je znašala lanj 1690 milijonov, se je letos zmanjšala za 595 milijonov in znaša 1095 milijonov lir.

Italija je največ uvažala iz ameriških Zedinjenih držav in sicer za 1 milijardo 183 milijonov ter so bili najvažnejši uvozni predmeti: pšenica, ki je uvozila za 297 milijonov, potem bombaž za 604 milijonov in mineralnih olj za 82 milijonov. Uvoz iz Italije v Zedinjene države je bil napram tem številkom naravnost malenkosten: 269 milijonov. Najvažnejši predmeti so bili: svile za 66 milijonov, oljnega olja za 31,5 milijona in za 30,5 milijona sira.

Najpomembnejši za gospodarski razvoj Italije pa je vsekakor njen trgovinski promet z neposrednim sosedstvom in tu prihajojo v poštev predvsem Jugoslavija, Avstrija in Češkoslovaška.

Iz Jugoslavije se je uvozi-
lo za 103,5 milijona lir, izvozi-
lo v Jugoslavijo pa za 94,5 milijona. Glavni uvozni predmeti so bili: nad 119 tisoč ton lesa za 44,5 milijona lir, nad 10 tisoč glav goveje živine za nad 12 milijonov lir, 4709 konj za nad 8,5 milijona lir ter nad 50 tisoč ton drv in oglia za 8 milijonov lir. Izvozi-
lo pa se je v Jugoslavijo: nad 11 tisoč kvintalov blaga iz bombaževine za 35 milijonov lir, 2732 kvintalov volnenega blaga za nad 10 milijonov lir, nad 5 tisoč kvintalov bombažaste predenje (sukanca za skoraj 9,5 milijona lir, nad 73 tisoč kvintalov pšenične moke za skoraj 10 milijonov lir) in nad 4 tisoč ton riža za nad 7,5 milijona lir. Izvoz je bil največji v mesecu februarju, uvoz pa je stalno naraščal.

Posebno zanimiva je tu pač številka 73 tisoč kvintalov pšenične moke za skoraj 10 milijonov lir ali 36 milijonov dinarjev! Jugoslavija, poljedelska država, uvaža pšenično moko iz Italije, ki mora nad dve tretjini svoje potrebske kriti z uvozom iz inozemstva, v prvi vrsti iz Amerike! Stvar je pač jasna. da Italija igra tu le vlogo prekupca in si tako na škodo Jugoslavije zblisčuje svojo trgovinsko bilanco. Ali je Jugoslaviji, če že potrebuje uvoza pšenične moke, res treba italijanskega posredovanja? Ali niso mogoč neposredni uvoz iz Amerike? Čemu ima Jugoslavija svoja lastna pristanišča?

Iz Avstrije je Italija uvozila za nad 94,5 milijona lir in sicer predvsem lesa za 33,5 milijona in lesovine iz izdelovanja papirja za 10 milijonov. Izvozila pa je za 166,5 milijona. Najvažnejši izvozni predmeti so bili: moke in otrobov za 23,5 milijona lir, svile za 17 milijonov, volnenega blaga za 15,5 milijona ter južnega sadja in zelenjave za 13 milijonov lir. Izvoz je bil največji v mesecu februarju, uvoz pa je rastel vse tri mesece.

Trgovinski promet s Češkoslovaško je bil vključ vsemu bobnjanju v italijanskem tisku, zlasti pa v tržaškem, zelo majhen. Italija je uvozila iz Češkoslovaške komaj za 47 milijonov lir, izvozila pa še manj, niti za celih 36 milijonov. Uvozila je za 10 milijonov lir strojev, za 4 milijone lir steklenine in za 3,5 milijona lir celuloze; izvozila pa za 4,5 milijona sirovini kož, za 5 milijonov pšenične moke in za 5,5 milijona južnega sadja in zelenjave.

Trgovinski promet Italije z Madžarsko je moral biti doslej zelo majhen, ker se Madžarska niti ne navaja v uradnih podatkih o trgovini z inozemstvom.

★ ★ ★

— g Tržne cene v Mariboru. Zadnji tržni cenik z dne 15 junija izkazuje deloma padanje deloma naraščanje cen. Padle so: vampi 10 prej 12, pljuča 10 prej 12, gobec 12 prej 12,50, teletina 25–27 prej 25–28, slanina svezla 30–35, prej 30–36, vrekajan jezik kg 37,50–40, prej 37,50–46, gos 75 prej 100, domać zajec 12,50 prej 15, večji 40 prej 50, kg črešenj 10–12 prej 15–18, limona 0,50–1,50 prej 50–3, kg sladkorja v kristalu 18,50 prej 19, liter bučnega olja 33 prej 34, spirita 14 prej 15, kom. mila 18 prej 18–20, kg pšenice 3,25 prej 3,50, rži 3 prej 3,50, ajde 3 prej 3–4, kg pšenične moke Et. &

5,75 prej 5,75–6, št. 5 4,50 prej 5, št. 6 4 prej 4,50, št. 7 3,50 prej 4, koruzna moka 3,50 prej 3,50–3,75, koruzni zdrob 4,50 prej 4,50–6, pšenični zdrob 6,50 prej 7, 1 q sladkoga sena 50 prej 62,50, kom. glavnate salate 0,50–1,50 prej 1–2, kom. karfirole 3–15 prej 3–20, kg graha v strožu 10 prej 12, zgodnjega krompirja 9 prej 12. — Podržile so: prasične meso 25–35 prej 22,50–35, pijuca 12,50–14 prej 12,50, prekajena slanina 36–37,50 prej 36, prekajeno meso 41–48 prej 40–46, ūnka 48–55 prej 46–54, prekajene nože 10–14 prej 10–12,50, kom. prekajnih klobus 6–7 prej 6, piščanec majhen 18 prej 16, večji 86 prej 30, lit. smetane 15–18 prej 12–16, surugega masla 44–46 prej 44, kg riževga škroba 35 prej 30, kg riža 7–14 prej 6,50–12, kg ovsa 3 prej 2–2,75, proso 4 prej 3,50, q osvene slame 50–62,50 prej 40–50, krompirja poznega 1,25–1,75 prej 1,25–1,50.

— g VI. poročilo Hmelj. društva za Slovenijo o stanju hmelj. nasadov v Savinjski dolini in njeni okolici. Zalec. Pri povprečni zjutrajni temperaturi 90 R in pri zadostni, skoro preobli padavini se je hmeljška rastlina nadalje dobro razvijala, je dorasla do konca drogov in žic je zdrava in brez vsakega mrčesa in kaže obilo parnog. Sedaj hmeljarji obispavajo nasade. Dne 2. junija je huda toča skoro unišila najem hmeljšč in okolici Marenberga. Društveno vodstvo.

— g Glavna skupščina Zemaljskog Saveza industrijalaca v Zagrebu. V nedeljo 15. tm. dopoldne se je vršila ob številini udeležbi predstavnikov včlanjenih industrijskih podjetij ter ob prisotnosti zastopnikov Centralne industrijske korporacije v Beogradu ter Zveze industrijev v Ljubljani XVI. redna Glavna skupščina Zemaljskog Saveza Industrijalaca v Zagrebu. Gospod predsednik S. D. Aleksander je podal izčrpno poročilo o sedanjem gospodarskem položaju ter o številnih akcijah, ki je odvel Savez v interesu napredka in razvoja industrijev. V svojem poročilu se je gospod predsednik Aleksander s pričenjem spominjal delovanja Centralne industrijske korporacije v Beogradu, ki s požrtvovalnim predsednikom g. Ignacem Balonyjem na čelu v odlični meri podpira delo teritorialnih industrijskih organizacij. Glavna skupščina je soglasno odobrila arčunski zaključek za leto 1923 ter proračun za leto 1924.

— g Izvoz kondenziranega mleka iz Danske. Povpraševanje po danskem kondenziranem mleku na svetovnih trgih stalno narašča. Leta 1922. je bilo iz Danske izvozenih 23.422 ton kondenziranega mleka in smetane lansko leto že 30.000 ton in za letos pričakujejo še večji izvoz. To mleko je po svoji kvaliteti in relativno nizki ceni velik konkuren na svetovnih trgih. Letna producija masla znaša po slednjih podatkih 105 milijonov kilogramov, od katerih se izvozi 92,2 milijona kilogramov. Producija sira se cent na 35 milijonov kg, od katerih se izvozi 12,4 milijone kg. V 1061 mlejkarnah v Danski se izdelava vsak dan okoli 10.000 ton mleka.

— g Hamburg – Trst. Nemški gospodarski listi poročajo, da so se uspešno končala češkoslovaška pogajanja z zastopniki nemških železnic glede revizije prevoznih tarifov. Glavni uspeh na češki strani je ta, da se bo prevozna odstevanja v čeških krovah. To je že tretji mednarodni železniški dogovor, v katerem se je češka krona uveljavila kot tarifna izmenjava. Radi teh novih pogajanj med Hamburgom in Prago je nastalo v Trstu precejšnje razburjenje.

— g Novoščadka blagovna borza, 13. junija. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica baška 79–80 kg 2% 295–300, koruza baška 227,50–230, za junij – julij 237,50, moka baška baza »a« 455–465, št. 6–340–345. Celokupni promet je znašal v vagonih: 7 pšenice, 60 koruze in 6 mok.

— g Italijansko posojilo, ki bi se imelo dati Romunski državi, je odgovreno. Baje ima eksplozijo v Bukarešti tudi del krvide na tej odgovitvi, če se italijanske banke, ki bi imelo preskrbeti in dati to posojilo, radi romunske sedanjih razmer v obdobju niso premisile v tem poslu in vprobleme eksplozijo le za dobrodošli povod svojega umikanja.

— g Popust na železnicama i parobrodima za posjetnike II. Zanatljiko-industrijske izložbe v Sarajevu. Generalna Direkcija Državnih Zeljeznica v Beogradu svojim rješenjem od 29. maja o. g. broj 14.368 odobrila je popust na svim državnim železnicama kako v odlasku tako i v povratku no bez prekidanja vožnje na putu a uz propisno legitimacijo, koju će izdati Priredovalski odbor izložbe i to tako, da posjetnik kupi na polasku cijelu voznu kartu, a ako ima potvrdu na legitimaciji, da je zaista bio na izložbi, važeče ta karta i za povratak. Za izložbenike predmete računaće se vozarinata za 50% popusta od normalne tarife uz uslove, koje tarifa propisuje. Povlastica važe za sve vozove osim Simplon-Ekspreza. Uprava privatne železnicice Zavidovići-Han Pijesak odobrila je popust od 50% uz iste uslove, kako i kod državnih železnic, kako za osebe in za robu. Jadranška Plovilida d. d. Šušak odobrila je povlasticu na parobrodima za I. in II. razred od 50% kako za osebe tako i za robu. Ova povlastica vrijedi od 15. junija do 10. julia o. g.

— g Pred novimi trgovskimi skupki med Rusijo in Francijo. V Franciji se pričakuje, da pride pod novo vlado do zopetnih stikov z Rusijo. Ta čas se deluje na to, da se ustvari nova družba, pri kateri bi bile udeležene znatnejše firme s kapitalom 500.000 frankov, ki bi prevzale vse industrijske, trgovske in finančne transakcije v Rusiji. Royal Dutch snuje novo združenje, katero si hoče pridobiti pravice starih petroloških družb v Rusiji. Tako po volitvah so bili na pariški borzi zopet uvedeni sezname ruskih industrijskih vrednost.

Nov priseljeniški zakon.

New York, začetkom junija.

Glavne določbe.

Poglavitne določbe novega priseljeniškega zakona, ki ga je Kongres sprejel in predsednik Združenih držav podpisal, stojijo v veljavo dne 1. julija 1924. Ta zakon je izredne važnosti za vse one, ki namejavajo priti v Združene Države, oziroma za one tukajšnje priseljenje, ki želijo poklicati v Ameriko kakega sorodnika, karor tudi za vse one, ki se hoče podati na kratek obisk v stari kraj. Zato nai pazno predstavljajo to prvo poročilo o poglavitnih določbah novega priseljeniškega zakona. Bolj natančne podatke in navodila pričemo kasneje, zlasti čim priseljeniška oblast izda svoje izvršilne naredbe k temu zakonu.

Nadaljnja omejitev priseljevanja.
Novi zakon se bolj omejuje priseljevanje v Združene Države in postavlja kvoto na popolnoma drugo podlago. Tekom predhodnih treh let bo letna kvota za vsako inozemsko deželo znašala le dva odstotka (2 %) števila prebivalcev, rojenih v dotednejni deželi, ki so bili nastanjeni v Združenih Državah do 1. 1. 1890. (Dosedanja kvota je znašala 3%, na podlagi ljudskega štetja od 1. 1910). Minimalna kvota pa je določena na 100, tako da nobeni deželi ne bo odkazani manj od 100 priseljencev na leto.

Koliko bo znašala nova kvota?
Natančna kvota za poedine dežele ni še uradno določena. Po predhodnih računih pa bodo kvote za nekatere dežele starejše imigracije znižane za 20 do 25 odstotkov, nasproti dosedanjih kvot, dokim bodo priseljeniške kvote nekaterih izmed takozvanih novejših narodnostnih skupin malone izbrisane.

Po teh računih bi letna priseljeniška kvota za Jugoslavijo znašala 735 (mesto dosedanjih 6426), za Italijo 3889 (mesto dosedanjih 42.057), na Nemčijo 50.129 (mesto dosedanjih 67.607) itd. Ali, kakor rečeno, te številke predstavljajo le predhodno kalkulacijo, in za uradno določene kvote treba še čakati.

Priseljeni izven kvote.
Priseljeni, podprtveni kvoti, (quota immigrants), pa ne bodo edini inozemci, ki jih novi zakon pripisuje v zemlji. Oni, ki niso podprtveni kvoti, se zovejo non-quota immigrants.

Zakon določa, da so izvzeti iz kvote neporočeni otroci pod 18. letom in žena ameriškega državljanina, ki je nastanjen v Združenih Državah za časa, ko prosi, da mu izda priseljeniška viza. (Glej spodaj.)

Drugi razred priseljenje izven kvote so oni, ki so tekom zadnjih dveh let bili duhovniki ali vsečilni profesorji in ki prihajajo v Združene Države v sveto, da nadaljujejo ta svoj poklic, kakor tudi njihove žene in neporočeni otroci pod 18. letom.

Stari zakon je napravil izjemo tudi za nekatere druge poklice, na pr. za hišne uslužnike, umetnike, gledališke igralce, bolničarke in osebe, spadajoče k kakemu znanstvenemu poklicu, kot zdravnik, inženirje, predavatelje itd. Po starem zakonu so take osebe bile priprušene tudi potem, ko je bila kvota izčrpana; po novem zakonu pa spadajo pod kvoto. Izjema velja za duhovnike, profesorje in njihove družine.

Pač pa jemlje novi zakon v poštev dñe, ki prihajajo v Združene Države v svetu učenja. Dijaki v starosti vsaj 15 let bodo priprušeni kot priseljeni izven kvote, aka prihajajo v sveto, da študirajo na priznani visoki pot.

Priseljeniška viza.
Nekaj novega je zahteva takozvane priseljeniške vize. Ta določba je morda najvažnejša za poedine in ne le novi priseljeni, marveč tudi njihovi tukaj nastanjeni sorodniki in prijatelji morajo na njo obračati največji pozornost.

Vsek priseljenec namreč, ki pride v Združene Države, po 1. juliju 1924, si mora popri zagotoviti priseljeniško visto (immigration visa). To priseljeniško visto izdaje ameriški konzulat in v njej je navezeno, kako narodnost je priseljenec, da si spada pod kvoto ali je izven kvote, do katerega roka naj ta viza velja, kakor tudi druge dodatne informacije, ki jih zahteva predpis.

Priseljenec od sedaj naprej ne bo več potreboval vise na svojem potnem listu, marveč le gori omenjeno priseljeniško visto. Priseljenec na vizo znaša devet dollarjev. Viza zapade po določeni dobri, ki ne sme presegati štirih mesecev. Priseljeniška viza ne bo jamčila, da bo dotičnik pripravljen, ako ne bi odgovarjal določbam splošnega priseljeniškega zakona.

Viza je potrebna le za kvotne priseljenice, marveč tudi za one izven kvote, vsaj do 300. Dosedanje sistem mesečne kvote odpade: po novem zakonu torej odpade nevarnost, da bi kdo prišel v Združene Države, ko je mesečna kvota izčrpana. Odloč

C. D:

Nogometni trening Operе in Drame.

Jasno poletno jutro. Slavnosten dan. Še ne čisto alsvnosten, ampak precej. Dan nogometnega trainga med Dramo in Opero.

Solnce je vzišlo že mnogo pred svilim časom, da nikakor ne zamudi ob 7. navedane skupnje. V spočitem jutranjem razpoloženju boža s svojimi žarki mleko ilirske travico, ki v rosem prizakovanih drhti po nogah ljubljenih novincev. Zemlja ilirska puhti, ko se bliža trenotek, ko stojijo najoči sinovi Muz in pastorki Velikega Sporta. Vse živalice so se poskrile v najtemnejše kotičke in tam se laj v bledih slunjanih zadržujejo sapo. Splošna idila, Le goala nekam mrtvaško nemo strmita predse, zavedajoč se v strahu, da bo danes nijuno ozračje prebito po »noch niem da gewesen« — ih strelih.

Iznad Ljubljane se hipoma dvignejo vrtnici. Znak, da se tam že tvorijo prve vrste junasih borcev. Operni goalman Betteto Grozni, dram, centerhalf Sancin Nadeždski, dramska Zvezna Kralj, »imejte smrtnega strelce, in dramski back Jerman Ginjaj so tisti, ki hitre ravnonos smrt preizvirov v sportni meteži. Brez besed, z bliškajočimi očmi in naprej nagnjenim živom, to režejo z brzino 15 km na uro proti igrišču. Za njimi se dviga oblak prahu, v drevesih se lomi vejeve, popotnike buta ob kraj, vozove moče na stran — in kakor bi mislili — zavijajo v divjem loku na prostor Ilirije, kjer morajo pasti na tla, da se ustavijo. Še po teh se zadržajo par metrov naprej.

Ko planejo v klubovo hišo g. Jakob (verni svečenik tega hrama) na mestu omedli. Iz omedlevcev ga vrže šele prožni korač dram, goalmana Danila, zvanega Neprvidni. Lahno poskoči, parkrat se zavrti in elegantni kavalir se spremeni v čudoviti footbalista.

Hiša se zatrese — tišina — v sobo prišlo Medven Silni.

Stisnem se pohlevno v kot in opazujem početje. Vsi so skrajno razburjeni. Mrzlično mečajo uboge čevlje na tla, ker so jim vsi za nekaj številki preveliki. Cijem samostanjanje v zdihovanje. Ko je naporno delo končano, se razvajejo jezik.

Moti, kdor misli, da igralci nogometne terminologije ne obvladajo. Kaj še! Vam povem, da so od vraga! Gol, aut, corner, offside, rempl, foul, to vse tako leti, da se človeku zvtoglavi! Sicer se pojmi včasih temeljito, pomešajo, pa to nič ne de, v ogaju debate je vse mogoče.

Ob 7. je napovedan training, točno ob pol 9. so vsi zbrani in oblečeni. Vsak se trdi, da je bil »edino« točen in da z drugimi ni računati. Eden za drugim priklaplja se na igrišča. Zunaj Betteto, že lovi neubrane strele slovite trojice Banovca — Debevecu — Puglia.

Ko sodnik piska k začetku, ima večina že izpahnjene roke in noge, klub temu pa se nihče ne zmeni za sodnikovo znamenje, dokler ta ne stopi osebno k vsakemu s prijaznim vabilom, da naj zavzame svoje mesto in da se igra prične. Ker pa večina za svoja mesta ne ve, ostanejo vse lepo tam, kjer so bili! Z velepotom pogledom jih sodnik razvrsti. Dramski ensemble očividno tripi. Navajen kremenite poglobitev v jedro igre, jim nikakor ne zadostuje plitka instrukcija: »tu je vaše mesto in zdaj

se začne«. Šele ko jim sodnik g. inšpektor Negovetič namigne, da smejo stopiti včasih tudi za žogo in da nepremičnost ni obvezna, se vsi spogledajo! Razumeli so!! Lipah Neumorni trepeta v navdušenju, Kovač poskuši grlo, forward trojica pa krčevito bulji v svojo žogo. »Mirno!« Grobna tišina. Sodnik zapiska in otvori igro...!

O vi bogovi sporta, vprašam vas, kaj so Barcelonci, Špartanci, Uruguayci proti tem gadom! Pri vseh teh slavnih nogometnih mečih me moti vedno dejstvo, da zadenejo žogo nezmočljivo z nogo ali z glavo in tega, ljuba duša, se tudi naveliča! To, kar vidim sedaj, pa je igra polne pestri kombinacij z žogo in — kar je glavno tudi brez nje; polna je krasnih udarcev z roko in najlepših živilskih skupin! Vse bega sem in tja in če je sila huda, jo ubere vseh deset igralcev na nasprotne polje. To je sloga! To je ensemble! To je navdušenje! Ozračje odmeva vzdolj, vzpodbujočih, karaočih, razočaranih in obupanih! In v vsakem vzkliku — osebnost! Ginjen sem... manjka mi besed... jaz omahnam...

Ko se umirim, je igra že v polnem teku. Ravno tolč Pugelj s srede na goal. Žračni pritisk žoge vrže vso dramsko obrambo ob tla. Le Jerman pogumno stoji in kremito trešči nazaj. (Seismografi v realki stojat na potres, opazovalnica na Triglavu se zruši). Mohorič ustavi in zavpije: »Tempo, pazite, bom central!« Operni trio plane v tempo. Žoga udari tik pred dramski goal, toda Šubelj (operno krilo) krasno obrane in vrže žogo na sredo svojim halfovom. Pugelj (ki stoji pred sovražnim goalom, ves bleđ) stegne nogo in potegne žogo kратkomalo s srede zopet pred goal. Drami ta velepotnost tako imponira, da spusti žogo v goal. Oglušujoč krak! Vsi vpijejo živo!

Jerman v solzni čestita strahovitemu Pugelju! Danilo joka od veselja!! Vse povprečje objema!!

En žvižg — en brc. Žoga na sredo. Drama vodi. Smerkoli dirka solo pred operni goal, odda Medvenu, ki silovito zamahne in udari mimo. Vsa opera stopi pred ljubljenski goal. Velikanska kombinacija. Sedem mož se z nogami trdovratno opleta, brca, preriva podira. Po petminutnem brcanju pa se izvije iz ensemble — scene obupan krik: »Ja, kje pa je žoga?« Ta se je že davno mirno usedla pred goal. Taktat pa jo Betetto zagleda, plane kot tiger in jo burno privije na svoje širokogrudno naročje. Potem se z njo nekoliko sprehodi in jo pošlje na sredo. Takoj jo pobragi slovita trojica in hajdi! pred dramski goal! »Za mano!« komandira Pugelj, predstavnik opernih dinasti in stopi v treh korakih pred sovražni goal, ne meneč se za žogo...

Desni dram, back zakrli z rokami in konstata lastno upehantan. Nemo stopi z igrišča in se vsede na klop. Tam globoko diha. Desni krilec ga hrepeneč pogleda in se mu v bratski slogi pridruži. Torej igra Drama z devetimi igralci. Opera pritiska. Banovec suni, Pugelj suni se enkrat — žoga v goal! Živo!! Mohorič navdušen, skoči za žogo v goal in jo še malo potiplie! Danilo strelja ven. Zupan nogo samo dvigne in žoga pada neubranljivo v goal nazaj! Danilo resignira. Od Drama sem zasejem stok: »Kdaj — bo — pa — pavza?« Vsa opera (z dihalno tehniko) pa enoglasno zatuluje: »Nič pavze! Igramo brez pavze!« V očeh jim zabilisce strast! Igrali postanejo zagrizeni! Kar pride sedaj, ne morem več popisati! Vsi dogodki, goli, auti, kotti in druge pritikline se vrste s tako bliskovito naglico, da jim ni mogoče slediti. Sli-

sim samo, da sodnik neprestano piska in da Simenc venomer kliče »aut!«; vidim, da izginejo iz opere še trije in iz Dame ře eden, da se dramski goal v vrhu prelomi, da žoga zavzame obliko limone in da Lipah zgubi desni čevalj. Vidim tudi Kogoja, kako žoga hipnotizira, da se ne more ganiti; vidim, kako prileti Bertoku v glavo nogavica in čevalj; napol v omotici vidim še, kako frči po zraku šop trave s korenini vred — potem pa se mi je pred očmi stemnil (kakor so mi pripovedovali drugi) in zgubil sem zavest.

Ko se zavem in vprašam: »Kje sem?« je training Žalibog že končan. 22 teles je stopilo na igrišče krepkih in zdravih, 16 se ih vrča z igrišča velikih in sključenih! Vrhuta tega je ranjen še dramski goal, severna ograja se jeagnila na ven in travi je za pet let ustavljenia rast...

Solnce se utrujeno skrije za oblake. Živalice se upajo oprezzo zopet na dan. Ni bilka ne gane, ni vetrč ne plhla.

Ostane molk.

Zame pa je bil in ostane ta dan neizbrisen, nepozaben in brez primere v zgodovini našega prosluge sporta.

P. S. Za število goalov ne ve nične. Opera trdi, da je nesla drama 15:11, če ne več; Drama pa trdi narobe, če ne več. Jaz za velike številke nimam spomina. Sodium pa, da je zmagala Opera, ker ima krasno dihalno tehniko in večjo telesno rejenost.

Kupujte olimpijske srečke!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjje
pa Din 5—

Klavirje,
harmonije, godala, strune in potreščine, na drobno in debelo. — M. Mušič, Ljubljana, Selensburgova ulica 6. 9892

Damski slamljini
(tagal) po 60 Din. deklisčki po 40 do 50 Din. otroški po 30 Din — pri Minku Horvat, modistki, Stari trg 21. 4064

Kompanjona
s kapitalom iščem za tovarno mila v Zagrebu. — Ista se tudi prodaja. Cenj ponudbe prosim na: Zagreb, poštni predel 44. 4038

Pletenine
vseh vrst in predstikarija
ročnih del, najmodernejši vzorci. Cene nizke. — L. Turk, Pred Škofijo 1. I nadstropje (v prejšnjem posloju Kreditne banke). 938

Vsakovrstna
ročna dela
vzamem v komisjske razprodajo v moji filialki na Bledu. — Narocila je poslati na »Atelej ročnih del« — Niko Žipser, Kranj. Telefon Št. 31. 3774

Žlice, vilice,
kuhinske in žepne nože, jedilno orodje, pince, škarje, žepna ogledala, ustrike za cigarete, pipemornarice, merila (poštit), »lirija«, »Jadranci« stil, lesčilo, mast in apretura za usnje, olje za šivalne stroje, črnilo in gumi-arabikum — na debelo pri tvrdki — Osvald Dobec, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3541

BRACA PEC DALJ (SLAVONIJA)
povsem zrela s skladitvijo
Tvornica ja zimske salame

Vestnega

kolporterja

za Maribor sprejmemo takoj.

Zglasiti se je v trgovini Hinko Sax v Mariboru, Grajski trg 8.

Planinci, pozor!
Specijalne zemljevide
ima vedno na zalogi
Narodna knjigarna
Ljubljana — Prešernova ul. 7

Krasni
so dospeli
najnovejši traki, svila
— in modni nakit —
v modni trgovini
T. Eger —
Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Posojilnica v Logatcu
reg. zadr. z omejenim poroštvom
vabi cenj. zadružnike k rednemu

občnemu zboru
ki se vrši dne 29. junija t. l.
ob dveh popoldne v posojilnični pisarni v Dol. Logatcu.

DNEVNI RED:
1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Razdelitev dobička.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
6. Posvetovanje zaradi sprememb pravil.
7. Predlogi in nasveti zadružnikov.
4080 Ravnateljevo.

4085

Potri globoke žalosti naznajamo, da je danes ob pol 8. zvečer po daljši mučni bolezni in Leoniču preminula ljubljena soproga, dobra mamica, sestra in tetka, gospa Alojzija Anžič roj. Romé

previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v sredo ob 5. pop. iz hiše žalosti v Stepanji vasi na pokopališče k Božjemu grobu. Vsem, ki so jo poznali, priporočamo pokojnico v blag spomin.

Stepanja vas, dne 16. junija 1924.

Franc Anžič, soprog in Francek, sinček.

za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Platuje se
vnaprej.

Službe

Krojaški pomočnik
za veliko delo se sprejme.
Krojačnica Ježek, Sebenburgova ulica 6/I. 4086

Pošteno dekle
(17- do 23letno) sprejme
zakonski par. — Naslov
pove uprava »Slovenskega
Naroda«. 4075

Zastopnike
za nabavo gozdov, poljedelskih in selskoobrtnih
produkton v poslovnem izdelku.
Zagreb, poštni predel 248. 4037

Gospodinčna,
katera bi imela čas pro-
dajati v trafiški popoldne
ali popoldne — se išče.
Ponudbe pod »C. K./4084«
na upravo »Sl. Naroda«. 4074

Za transformatorsko po-
stajo Trbovlje rabimo iz-
kušenega samostavnega
elektrika.

Elektrarna Fala d. d. Mir-
ribor. 4081

Absolventinja
trgovskega tečaja na licen-
iju išče primerne službe
na deželi ali pa v Ljubljani.
Nekoliko časa je že
prakticirala v domačem
podjetju. — Ponudbe na
upravo »Slovenskega
Naroda« pod »Zanesljiva-
moč/4073«.

Prodam

Vrtni stoli
prodaja najcenejši —
Rožman & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 3051

Stanovanja

Skromno sobico
(opravljeno) išče mireni,
soliden in inteligentni
gospod v mestu ali v okoli-
ci. — Ponudbe na upravo »Sloven-
skega Naroda« pod »Ju-
li/4071«.

U svrhu

konverzacije

traži dama poznantna sa-
zabiljnim Srbinom. — Po-
nude na upravo »Sloven-
skega Naroda« pod »Ju-
li/4079«.

Na debelo primeren po-
ust.

Soba se odda
boljšemu gospodu. — Na-
slav pove uprava »Slov-
enskega Naroda«. 4077

Naprodaj

kompletan, krasno ohra-
jen Valzavorjev »Ehre
des Herzogtums Krain«,
II. velika Krajeva izdaja.
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 4068

Stroj za sladoled
(kompletan) se odda proti
odzidnosti. — Istotan se
prodaja prazne steklenice
od konjaka in buteljke.
— Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 3770

Foto-aparat

4½ × 6 anastigmat, 6 ka-
set, 1 film-pakketa, po-
večnai aparat s pritiski-
nimi zelo ceno naprodaj.

Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 40